Ч. 9. По конфіскаті наклад другий! Львів, пятниця дня 15. жовтня 1920. Рік І.

УКРАЇНСЬКА ДУМКА

Виходить о годині 8. рано.

Передплата:
Місячно . . . . . 65 М
Чвертьрічно . . . . . 190 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
Місячно . . . . . 100 М
Поодинока число . . . . . 4 „
ЧЕТВЕРГОВЕ ВИДАННЯ:
Місячно . . . . . 12 М
Чвертьрічно . . . . . 36 „
Ціна одного примірника:
3 марки.

ОГОЛОШЕННЯ:
Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення“ 8 М., в „Надісланім“, в „Оповістках“ і некрольоґи 8 М. Між новинками і в редакційній части 12 М. За дрібні оголошення платиться по 1 М. від слова; товстим друком подвійно.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ Й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10.

Самопомочи!

Мабуть не має в Европі другого краю, який підчас війни стільки постраждав би, що Східна Галичина. Сюди перекочувалася кілька разів світова війна, тут йшла війна польсько-українська, а в останніх місяцях майже половина її стояла в огні польсько-большевицької війни. Тисячі осель спльондрованих, тисячі родин без даху над головою.

Населення здесятковане. Значний процент його вигинув на війні, по засланнях, по тюрмах. Страшне спустошення спричинили пошесні недуги, тим страшнійше, що інституції, яких завданням поборювання епідемій, Східну Галичину трактують по мачошиному.

На сьому цминтарищі майже завмерли українські інституції економічні, просвітні, гуманітарні, не видно познак політичного життя. Під обухом, під важким обухом.

Вимучена, перевтомлена довгим ожиданням українська суспільність задивлена в невідоме майбутнє жде. Ніщо її не лякає, бо бачила пекло на рідній землі. Жде і вірить, що доля змилується і зійшле кращі дні. Коли хотілося би очеркнути теперішний настрій нашої суспільности, чи не найкраше очеркнення було би: квієтистичне ожидання. До неї, тяжко досвідченої, заслуханої в музику будучини української суспільности треба кинути грімкий клич: прокиньтеся! до чину! Прокиньтеся, бо будучина належить тільки до тих, що її потрафлять серед хочби найтяжших умовин здобувати. До чину, бо тільки власними зусиллями можемо вратувати завміраючі клітини нашого національного організму.

Йде зима. Гірським і підгірським нашим селам загляне у вічі голодова смерть. Йде зима. А по містах і селах тисячі воєнних сиріт, вдів і сиріт по жовнірах української армії — без заосмотрення; тисячі українських службовиків, яких не прийнято до служби; тисячі робітників, яким не дано змоги заробітку; 3000 військових старшин української армії, які опинилися без заняття. І всі вони з жахом дивляться в найблизше майбутнє.

На наші власні сили і на наші власні средства здана так важна інституція, як школа. Самі мусимо подбати про охорону населення перед пошесними недугами.

Вкінці — нашим святим обовязком є подбати про облекшення гіркого положення наших братів, яких позапротоколювано в тюрми, табори полонених та інтернованих.

Перед нами великанське завдання, перед нами важкий труд. Це останній іспит, перед який поставила доля галицький український Піємонт: зберегти себе у найчорнійшу годину нашої історії.

Щоби як слід виконати це завдання, мусимо зєднити всі наші матеріяльні сили і мусимо всі запрягти себе до праці. По містах, місточках і селах мусять пійти в рух всі наші інституції і товариства, в них мусить скупчитися вся наша суспільність. Ніхто не сміє станути осторонь. І мусимо здобутися на жертвенність аж до границі самовідречення.

Ми тведо віримо, що наша суспільність на цей завив відгукнеться, що наша інтелігенція по містах і селах звяжеться в праці тісно зі селом — і ми передержимо важке лихоліття, ворог не посміється над нашим загином.

Український Горожанський Комітет у Львові, який на полі оборони наших прав і майна так великі положив заслуги, скликав на днях анкету в справі допомоги нащому населенню. Наради анкети покінчено 12. с. м. дискусією над рефератами, які виголощено на попередному засіданню і обговоренням пляну ратункової акції (докладнійше про це на другому місці).

Акція ратункова подумана на широку скалю. В ній мають взяти участь всі наші інституції, до неї вони мають відповідно приноровити свої агенди.

Та заки цей апарат буде налаштований, провінція повинна вже заздалегідь взятися до діла. В першу чергу звертаємося до нашого духовенства і учительства по селах: освідомлюйте про становище селян, займіться збиранням датків у харчах і грошах і доставляйте їх повітовим комітетам. А до нашої інтелігенції по містах і місточках кличемо: обновіть всі інституції, заложіть з їх представників ратунковий комітет.

Що вміємо боронити своє право на самостійне державне життя, ми дали доказ на полі бою. Що ми не подамося у важких умовинах теперішного положення, наглядним доказом дотеперішна постава нашої суспільности.

Видержімже до кінця!

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

Довкола війни і мира.

Вісти з Риґи.

Польські часописи доносять з Риги, що мирові премінарі підписано дня 12. жовтня о год. 6·10 вечером на прилюднім засіданню в присутности обох делєґацій, представників союзних держав, журналістів і публики. Договір, з браку пергаміну, написано на полотнянім папері.

В мирових прелімінарах усталено, що ратифікація договору має наступити до 18 днів, а до 6 днів має наступити виміна ратифікаційних грамот.

В справі розділу золота не дійшло до порозуміння. Польська делєґація вимагала 200 міліонів рублів, совіти давали 50 міліонів. Справу розділу золота полишено аж до остаточного мирового договору.

Йоффе заявив журналістам, що після підписання перемиря з Польщею, він стрінеться з Чічеріном у Великих Лугах, а опісля поїде до Букарешту, щоби заключити мир з Румунією. Перед совітами стоїть ще ліквідація Врангля, а опісля совітська Росія віддасться продуктивній праці і утреваленню совітської системи.

Враження в Росії.

Як доносять польські часописи, в цілій Росії на приказ совітів розплякатовано протокол з мирової конференції з дня 7. жовтня, в якому заповіджено підписання мира. Протокол відчитано по всіх театрах, кінах, ґічах і т. д. Народ прийняв відомість про мир з великим одушевленням, не питаючи про умови перемиря.

Чому підписано перемиря щойно у вівторок?

„East Express“ доносить, що підписання перемирного договору відложено до вівторка на домагання українських делєґатів, щоби текст договору був уложений також в українській мові.

Армія ґен. Павленка під Бердичевом.

У. П. Б. доносить: Українські війська ген. Павленка по дуже завзятих боях заняли Семки і машеруюуь на Бердичів, з якого уступили червоні війська.

В области Винниці зустрілися вони з сильними большевицькими відділами. Полонені розказують, що большевики приготовляють велику офензиву, що має на меті відбити Жмеринку.

Польська кіннота зайняла Коростень.

„Газета Вечорна“ доносить з Варшави: Польська кіннота зайняла Коростень, що унеможливить большевикам залізничі транспорти з Вітебська до Жмеринки.

Концентрація червоної армії на півдні.

По донесенням „Газ. Пор.“ червоні війська відступають на залізничий шлях Вітебськ-Могилів-Жлобин. Це вказувало би на те, що большевики перекидують свою армію на південний фронт.

Нова большевицька офензива?

Большевицьке звідомлення з 12. ц. м. доносить: У відтинку Молодечно обсадили ми на північ і південь від Сморгоня кілька сіл на фронті 20 верст. В области Мінська обсадили ми Кійданів. В напрямі на Серни відкинули ми неприятеля на Олевськ.

„Efr. Srandard“ подає, що червоні війська розпочали офензиву і пішли вперед на відтинку Мінськ-Барановичі.

(„Ржечпосп“ ч. 112).

Памятайте про пресовий фонд „Української Думки“! Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Української Думки“.

Загадка розвязана.

(„Сфінкс“ з „Курієра Львовск-ого“ відкрив шолом.)

Акція, яка від довшого часу ведеться на сторінках львівського органу Польського людового сторонництва, „Курієра Львовск-ого“ одним і тим самим злободневним чоловічком, має на меті за всяку ціну втягнути хоч частину українських політичних чинників в тенети своїх замірів. Всі ті статті з шумними кіновими назвами („Дволична гра галицько-української ендеції“, „Під хлопську стріху“ (мова про одну агітаційну містифікацію), „Стережіться Данаїв“ і т. д.) мають на меті розбити, знищити, роздвоїти український національний табор, представити його провідників ошуканцями мас, а українську пресу переворотною і бунтарською. Натровлюючи проти змагань українського народу, його провідників, політичної еміґрації, теперішню перечулену польську владу, малося на меті при помочі цих низьких засобів зробити собі місце для проголошення нового „вірую“.

Вже від давна краківський „Час“ накликував польське громадянство, щоби воно постаралося створити хочби позір, що Українцям буде добре в рамках польської державности, а це може бути великим атутом на міжнародній арені при вирішуванню долі Східної Галичини.

Рт. 221/20/2. В Імени Польської Республики! Суд краєвий карний як. трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії при тім Суді, що зміст часопису „Українська Думка“ число 6. з дня 12. жовтня 1920. в артикулі: „Східна Галичина і Рига“ в уступах а) від слів „Комунікат з гори.“ — до слів — „делєґацій прихильно“ б) (шпальта 4“) 5 проти таким чином...“ до слів „і жидівського населення“ в від слів „7 Вс. таке твердження...“ до слів .. „політична свобода“ містить в собі єство з §. 65а з. к. узнав доконану в дни 11. жовтня 1920 конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу та видав по думці § 493. п к. заказ дальшого розширювання того друкового письма. Заразом видав наказ одвічальному редакторови того часопису, щоби те рішення помістив безплатно в найблищім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки, предвиджені в § 21. зак. друк. з 17. грудня 1862 Д. п. д. Ч. 6. ех 1863, а іменно засудження за переступство на гривну до 400 Корон. — Львів, дня 12. жовтня 1920.

(Підпис нечиткий.)

Останнє число „Курєр-а“ в статті „З українських справ“ принесло статтю п. Сидора Твердохліба і тим чином відслонило нам особу автора попередніх статтей. На гостинних сторінках кольонізаторів Східної Галичини найшов п. Твердохліб місце для виступів проти трудової партії, нашого органу і його редакторів і цілого українського національного табору. Добре сталося, бо тепер знаємо виразно, з ким маємо до діла. Щоби надати собі більше значіння, п. С. Твердохліб підшивається під велике імя геніяльного Франка, до учеників котрого і себе зачислює. Іван Франко через десять літ, як чорний віл працював в „Курієр-і“, своїми статтями він придбав до 3 тисячі передплатників тій газеті. Франко в тодішнім поступовім, вільнім від племінної і національної ненависти „Курієр-і“ вияснював і висвітлював також і польському громадянству великі національні і суспільні проблеми. Був він учителем не тільки українського, але й польського народу. Ведений ідейними побудами думав він узгіднити інтереси українського і польського селянства і виставити одну щиродемократичну фалянгу до боротьби з реакційною супрематією шляхти. Се заставило його до роботи над пробудженням і просвітою не тільки українського, але й польського селянина, се довело його до основників польського людового сторонництва. Та Франко був справді ідейником і дуже скоро зрозумів, що нема братання між однородними верствами пануючого й опанованого народу.

Зрештою, то Поляки повинні бути вдячні Франкови, що десять літ свого важкого і вмілого труду віддав на подвигнення польського народу, на поширення вузкого суспільницького горизонту, а тут осібняк, котрий називає себе „українським літератом“, складає „Курєрови“ данк за гостину в тій газеті. Ніколи ще ніхто не допустився такого обезцінювання Франка як великого українського громадянина.

По такім вступі, де в однім ряді поставлено Франка і — risum teneatis! — Твердохліба, жалується п. Твердохліб перед східно-галицькими Поляками, що „Гром. Думка“ нападала на нього за його, „ідейне становище“, за те, що він старається „від ряду літ промощувати дорогу справі польсько-українського порозуміння“.

Дальше розказує п. Твердохліб, що він хотів подати нас до суду за подання деяких звісток з його громадської роботи в останніх часах, одначе — як каже — вдоволився „сотку листів і устних заяв, котрі „зьомкове“ мої Українці „непошлякованій правосці“ переслали, згл. зложили мені долучуючи вислови свого обурення на напасників з моєю мовчаливою дня них погордою“. І тоді переконався він, що „горстка крикунів і моральних (sic!) банкротів з „Г. Думки“ була відокремлена навіть в лоні власної трудової партії“. Цікаво булоб прочитати хоч пів сотки тих співчуваючих з п. Твердохлібом листів. А дальше ось так розправляється з нами п. Твердохліб: 1)Українське громадянство не уповажнило редакторів „Української Думки“ репрезентувати його, Трудова партія не має права репрезентувати українського загалу, „Українська Думка“ і її попередниці „Гром. Думка“ і „Діло“ (в котрім перед „промощуванням“ дороги до порозуміння писав і п. С. Твердохліб) не має права уявляти з себе трибуна українського громадянства. 2) „Проти твердження „Української Думки“ культурний загал український таки уважає його українським літератом, бо розкупив всі його твори і публікації. — Щоби не поширювалося баламуцтво, треба ствердити, що по українськи вийшла тільки одна брошурка поезій п. Твердохліба більш як перед десяти літами під написом „В свідчаді плеса“ (не більше, як в 1000 прим.). Її певно розкуплено, але ще тоді, як п. Твердохліб зявився з Відня з печатю українського „модерніста“ і ніхто не знав, якою дорогою піде дальший розвій його індивідуальности.

Під кінець своєї супліки перед лицем східно-галицьких Поляків п. Твердохліб протестує проти непризнавання його Українцем. Не годиться відсуджувати його від українства за те, що волів радше перетерпіти муку політичних вязниць в часі, коли оба братні громадянства станули під знаком Марса (образове представлення!), як приложити руку до братовбийчої боротьби.

Не будемо полємізувати з п. Твердохлібом, бо це на ніщо не придасться (горбатого й могила не направить!), а з другого боку ми не є в рівних умовах полєміки.

Один тільки запит до п. Твердохліба: Що він — як Українець — зробив для України і українства? Хиба те, що паплюжить українську еміграцію, провідників українського народу, поступаючи в цій своїй роботі зразком одного вухатого звіряти. Чи такою повинна бути робота України в цім часі? Для втіхи і насміху ворогів українського народу виписувати видумки в польських газетах або доводити до закритя укр. газети? Допустім, що п. Тверд. почуває себе ображеним, але в такім випадку повинен свої особисті порахунки полишити до хвилі, коли не буде інгеренції істнуючої тепер сцли.

Здержуємо висилку

15-ого с. м.

всім Вп. Передплатникам, що не вплатили передплати за жовтень.

Права української мови в східногал. судівництві,

Версальським трактатом з 28. червня 1919 зобовязалася Польща супроти антанти в 7. арт. 4 уступі, щодо мови в судівництві, навіть в етнографічній Польщі (отже на разі по провізоричну лінію Керзона, себто по Чесанів, Хирів, турчанський повіт) ось так: „Без огляду на введеня через польське правительство урядової мови, мають бути пороблені відповідні полекші польським громадянам иншої, як польська, мови в уживанню їх мови в судах устно і на письмі“. Инакших полекшей для Лемківщини і Перемищини як австрійські розпорядки язикові ще польський сойм ані міністер справедливости не завели, а колиж і колишній Тимчасовий Комітет правлячий розпорядком з падолиста 1918 виразно полишив в правній силі всі австрійські закони і розпорядки, отже тим самим і язикові розпорядки мін. справедливости з 9/7 1860 ч. 10.340 і 11/8 1869 ч. 9973. Однак польські судді з Східної Малопольщі, хибно розумівши декрет начальника польської держави з дня 8. лютого 1919 р. що його нижче наводимо, немовби то він касував згадані австрійські язикові розпорядки, виключали в судах українську мову від візвань, протоколувань, ухвал і вироків.

В наслідок жалоб Українців вияснило вправді міністерство справедливости у Варшаві а не Рада міністрів, як писали польські часописи значіння слова декрету „określają“, але публично подаємо до відома п. міністра справедливости, що польські судді у Східній Галичині і те пояснення міністерське хибно чомусь розуміють, бо в останніх шести тижнях ні один з них не списав з стороною ані свідком по „руськи“ ані одного судового протоколу в неспірнім, спірнім або карнім поступованню, ані не видав в тій мові ні одного візвання на позов або обжалування в „руській“ мові внесені, хоч всі а навіть протоколянти виказались перед президією, правда, що не документно, знанням тої мови. Сподіємося, що навіть неінтересовані безпосередно, донесуть міністерству справедливости у Варшаві, коли, до якого числа і в якім суді будуть списані зі свідками зізнання в польській мові, хоч зложать їх в руській мові, коли не хоче п. міністер переконатись з актів, або наочно про правдивість наших тверджень

В Чехословаччині такий самий дотичний уступ трактату понимають судді так, що з Німцями, що зізнають по німецьки, списують протоколи по німецьки. Об цім можна упевнитись у чехословацького посла зареквірованням актів з переважно німецьких повітів.

Дотичне пояснення польського міністра звучить:

Президент апеляційного Суду у Львові. дня 17. серпня 1920. През. 26805/I. No/20 Міністерство справедливости.

С. ЛЮТИЙ.

Боротьба з кооперацією на Великій Україні.

(Далі).

Одначе сталося не так. Через завірюху, яка бушує над Україною вже третій рік, через наведені мною причини прінціпи кооперативного будівництва відпали і кожний союз чи товариство стали влазити в сферу ділання другого союзу, Ратуючи істнования своєї установи, правління кожної кооперативної установи старалося провадити такі операції, які дали би найбільше прибутку і найбільше процентів на капітал, так начеб то завданням кооперації є видобування з операцій баришів! Щоби збільшити свої капітали, які мали би забезпечити установу від упадку в час грабіжницьких учотів і реквізицій, кооперативи приниволені були вести операції чисто спекулятивного характеру. Щоби знов обезпечити своїх членів якнайбільшою скількістю товарів кооперативи вступали в один і тойже час в члени кількох союзів, ба навіть повітові союзи більш відповідальні за свою роботу входили членами одночасно в два або навіть три союзи районного чи губернського значіння. В той же час, щоби розширити район своєї роботи, а через те стати на трівкійших ногах, кооперативні обєднання стали переманювати членів (кооперативні товариства) до себе, чим почали вносити в кооперацію деморалізацію і викликали подекуди атмосферу конкуренції між кооперативними обєднаннями. На Україні з огляду на неможливість контроля з центру натворилось маса спекулятивних (не в обиду нікому сказавши — жидівських) кооперативів; в одній Винниці на кожному „бакалейному“ склепові висіла табличка: кооператив, до якого між иншим належав членом купець, який в той же час був членом ше других десяти „кооперативів“.

Поважнійші Союзи боролись з тим явищем, як могли, і треба признати, що боротьбу вели досить успішно. Я не керуюся шовіністичними почуваннями, коли скажу, що проти кооперативної моралі прогрішилася не так кооперація українська, як російські агентури московського Центро-Союзу, Харківський Поюр і російсько-жидівський Союз одеський. Досить згадати війну Поюра з Дніпро-Союзом, щоби бачити наглядно, що Москалі хочби вони були навіть кооператорами, були і будуть ворогами кожного прояву українського життя і готові були поступитися кооперативною моралю, щоби тільки нашкодити українській кооперації і взяти над нею верх.

Не добре одначе було і в українських кооперативних центрах. Не з лихої волі, не через відсутність кооперативної солідарности, а просто через склавшіся обставини Українбанк і Централ, одна кредитова, друга сільськогосподарська установа вели товарові операції, які належали до компетенції Дніпро-Союза і на відворот Дніпро-Союз входив (правда рідко) в сферу ділання Централу. Явище це ненормальне, о скілько ходить о правильну постановку кооперативної справи.

Знов тільки через тяжкі обставини виробився у поодиноких кооператорів київських своєрідний Дніпросоюзівський, Українбанківський чи Централівський (що так скажу) патріотизм, коли на приклад кооператор із Дніпро-Союзу готов повіситися в обороні Дніпро-Союзу, та коли справа дійшла до Централу, то — ех! що там Централ!? Не дивно отже, що член правління Дніпровського Союза, представник української кооперації за кордоном А. Сербиненко ужив всіх заходів, щоби спопуляризувати свій Союз, а про Централ і Українбанк згадав начеб мимохіть, з чого голова Українбанку Х. А. Барановський дуже був незадоволений — мовляв — невже українська кооперація се все Дніпро-Союз?

І ось, щоби оздоровити українську кооперацію, щоби не дати розвинутися хаосови, міжкооперативній конкуренції, щоби раз на завжди розграничити аферу роботи між кооперативними центрами, правління Дніпро-Союзу, Українбанку, Централу, Книгоспілки, Страхового Союзу і Кооперцентру обєднались на засіданню 28. квітня 1920 у Всеукраїнський кооперативний Союз „Центроспілку“, статут його відослано на затвердження до більшовицького кооперативного комітету.

З огляду рівнож на те, що через розбиття денікінщини, тай через брак поважнійших в той час повстанчих груп. звязок з провінціональною кооперацією почав наладжуватися, була надія, що кооперацію вдасться ввести в нове русло і її освіжити.

Але, як я вже сказав в минулій статті, большевики мали вже инші пляни відносно української кооперації. Кооперація, овіяна національним духом, а крім того на їх думку дрібно буржуазна не могла бути терпимою радянською владою. То теж Кооперативний Комітет України у відповідь на заснования „Центроспілки“ виніс слідуючу постанову, надрукованому в ч. 19 за май 1920 р.“ Сводки інформаційного відділу Наркомирода У. Р. С. Р., яку подаю в цілости в переводі на українську мову:

Про розпущення „Центроспілки“.

Заслухавши доклад про основання Всеукраїнського Кооперативного Союзу під назвою „Центроспілка“, організованого на договорних основах 28. квітня 1920 р. в Пленарному Засіданню Правлінь ріжних видів української кооперації, а а також розглянувши приложені до справи документи і принявши на увагу:

1) що Центроспілка, основана дорогою механічного обєднання представительств від істнуючих правлінь ріжних видів кооперації на паритетних основах, є лиш надбудовою над остаючимися в ненарушености бувшими великими кооперативними обєднаннями, концентруючи в такий спосіб сили старої кооперації в момент її реорганізації, що може перешкодити в новому кооперативному будівництві (підчеркнення моє. — С. Л.) тим більше, що організатори Центроспілки вповні ігнорували вимоги декретів 20-го марта про набуття (приобрітєніи) потребительської кооперації, як маюче охопити все сільське і міське трудове населення*).

2) що в основу Центроспілки повладено представництво в першій мірі від таких обєднань, які в дійсности носять районний харак-

*) Фраза досить неясна, звучить дословно: ... 20-го марта о приобретении потребительской кооперації, как долженствующее охватить все сельское и городское трудовое население. — С. Л.

Варшава, дня 6. серпня 1920 р.
Ч. 25697/20./2122.

До Пана Президента апеляційного Суду у Львові.

Дійшло до відома Міністерства справедливости, що в практиці виринають сумніви що до того, в якім розмірі тепер в судовім поступованню може бути уживана руська мова. Уст. 2. арт. 9. декрету з 8. лютого 1919. р. Дн. зак. пов. 200 деколи так інтерпретується, начеби відсилав до приписів, що їх доперва в будуччині мається видати. Таке толкування було би вже граматично хибним. Наведений уступ звучить: „Окремішні приписи „о ч е р к а ю т ь“ „określają“ (означають) де і в якій мірі допущене є уживання руської і німецької мови“. Ужиття теперішнього часу в слові „очеркають“ (а не „очеркнуть“) вказує виразно, що той уступ відкликується до кождочасно обовязуючих приписів в тім предметі, себто, що задержують правний стан, що істнував до часу появи декрету, доки польський законодавець не видасть нових постанов в тім предметі. Тому що це дотепер не наступило, отже полишаються на разі в силі управнення надані руській мові за часів австрійського правління. Прошу Пана президента о подачу того вияснення до відома панові прокуратóрові при апеляційному Суді і підчиненим Судам. Міністер справедливости в. з. д-р Моравскі в. р.

Уділяю всім Судам до відома і примінення. Червіньскі в. р.

Наконець замічаємо ще, що і дальше тільки декотрі польські судді виготовляють по руськи і то лиш ухвали і вироки, хоч читали повисший рескрипт. Чому так, на це тільки судді, що не пишуть по українськи (по руськи) могли би дати пояснення і відповісти, чи і коли врешті будуть писати по українськи (по руськи) протоколи і вироки, а оголошення їх відповіди було би дуже цікаве для оцінення вартости історичної справедливости і порозуміння.

УДІЛИ І ЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД
„УКРАЇНСЬКОЇ ДУМКИ“
зі Станиславова і околиці проситься складати
у Видавництві
„БИСТРИЦЯ“ Станиславів,
вул. Липова, ч. 1. (льокаль „Церков. Штуки“.

Ратуймо себе!

Анкета Українського Горожанського Комітету в справі помоги населенню.

(Докінчення.)

Наради анкети покінчено на другім засіданню, яке, задля неприсутности голови У. Г. К. д-ра Федака, відбулося під проводом М. П а р ф а н о в и ч а у второк, дня 12. ц. м.

На деннім порядку була дискусія над рефератами, виголошеними попереоного дня, і обговорення пляну ратункової акції.

Основи цієї акції обговорив проф. М. Г а л у щ и н с ь к и й. На його думку, цілу акцію належить поділити на дві части: негайну і на дальшу мету. Збиранням жертв мають занятися відповідні організації, які давали би також людности всякі правні поради. До заграниці мають звертатися інституції, яких діяльність має гуманітарний характер. Червоні Хрести поодиноких країв й Червоний Міжнародній Хрест поспішать з помічю для полонених, інвалідів, пришлють санітарні матеріяли для поборювання пошестей, Комітет опіки над дітьми дасть поміч дітям, сиротам і молодіжі. Кромі сього відповідні швайцарські, скандинавські і італійські організації може приймуть нашу шкільну молодіж до своїх осель. Дуже важним буде звязок з Америкою, де належить вислати делєгата. Помічна акція на дальшу мету має у-

грунтувати наші економічні й кооперативні інституції шляхом викликання інтересу до них у загалу. Засоби обдумають вони самі і створять підложе для правильного розвитку культурних і освітних інституцій.

По широкій і оживленій дискусії, в якій забирали голос майже усі присутні рішено:

1) Створити центральну інституцію, яка мала би зосередити всю акцію, для її доцільнішого переведення. Ця нова інституція, певного роду синдикат українських філянтропійних і просвітних інституцій, мусів би мати до диспозиції окремий виконавчий апарат, який опирався би на повітових організаціях. Того роду організації могли би потворитися при повітових філіях і канцеляріях товариства Сільський Господар, які належало би негайно привернути до життя.

2) Допомогову акцію належить повести в двох напрямах:

а) в напрямі негайної помочі населенню;

б) в напрямі відбудови краю.

3) Для переведення збірки в Східній Галичині належить перевести загальне оподаткування людности при помочі окремих податкових органів.

4) Для привбирання фондів серед земляків за океаном заявилася анкета за висланням окремої делєгації, якої завданням було би побіч згаданої цілі, навязання торговельних і економічних взаємин з новим світом.

5) Щоби повискати поміч заграничних філянтропійних організацій, присутні на анкеті заявилися за тим, щоби ново утворена організація звернулася до них за посередництвом українських заграничних місій або окремою делєгацією.

Висказало також бажання звернутися до Українців-Придніпрянців, які мабуть не відмовили би своєї допомоги.

Подрібний плян акції має опрацювати колєгія в якої склад увійшли усі референти анкети.

Ширіть щиро народний часопис
„Українська Думка“.

Виленська імпреза перед форум Европи.

Вістка про заняття Вильна „збунтованим“ польським генералом Желіговским дісталася уже до Европи, де викликала самозрозумілу констернацію. Так прим з Парижа доносять до польських часописів: Вістка про заняття Вильна „не правильною“ польською дивізією викликала в дипльоматичних кругах занепокоєння. Французське і англійське правительство дораджували Польщі поміркування а останніми часами перестерігали перед заняттям Вильна, бо це потягне за собою поважні компліkації. Польське правительстро відповіло, що... тих порад послухає...

Литовська телєграфічна агенція оголошує, що представники коаліції в Ковні зголосили у т. зв. „правительства центральної Литви“ (Желіговскі і спілка) рішучий протест і заявили, що признають тільки ковенське правительство як легальне. З Ковна їде до Вильна спеціяльний поїзд, який перевезе оставшихся там представників коаліції.

Представники коаліції вручили вчора начальникови польської держави Пілсудскому ноту, в якій зазначено, що Польща наразилася би на великі трудности, коли би польські війська увійшли до Вильна...

Ходять чутки, що англійське правительство вважає себе сильно обиджeним кроком „збунтованого“ польського війська.

Російські круги впевняють, що заговір Желіговского у Вильні наступив за відомом і порозумінням польського уряду. Роста стоїть на становищі що Литва є самостійною державою і не допустить, щоби самостійність нарушувано того рода заговорами. Роста хоче вправді мира з Польщею, але готова одначе підняти боротьбу, коли Польща хоче згнобити Литву.

Жиди, Польща і Східна Галичина.

В кореспонденції з Тернополя доносить „Газета Поранна“ (ч. 5483 з 14. жовтня 1920), що по уступленню большевиків завязався в Тернополі Жидівський Горожанський Комітет, зложений з представників усіх жидівських напрямів і партій, в першій мірі Ж и д і в - н а ц і о н а л і с т і в, п о а л є й - с і о н і с т і в, Ж и д і в - П о л я к і в і о р т о д о к с і в. Як одно з начальних домагань поставив собі комітет пропаганду проти большевизму в слові і письмі, на публичних зборах та в краєвій і закордонній пресі.

Цей комітет скликав на день 10. жовтня загальне віче на тему: „Жидівське становище супроти большевицької інвазії“. По виборі президії, в якої склад увійшли П а п о р і ш (соц.) і містопредсідатель др. Ф р а н ц о з та по короткій вступній промові предсідателя віча іменем жидівсько-національної партії промовляв В а л ь ф і ш (сіоніст). В своїй промові виступив він проти большевиків, які з виїмком жидівської мови, нищуть їх культуру, релігію, етику і економічну структуру і відкинув всяку відповідальність за „большевицькі одиниці серед Жидів“, зазначивши, що ніякий инший народ за свої большевицькі одиниці не відповідає. „На щастє геройська, побідна польська армія—говорив бесідник—виратувала нас, і молитви, які ми всі заносили за польську армію, були вислухані. Жиди чують глибоку вдячність супроти польської армії і це освобождення будуть завше памятати польському народови. У всіх справах хотять вони підпирати польські справи і бажають, аби устали всякі непорозуміння. Як чесні, льояльні горожане, бажають вони поносити усі жертви крови і майна, всякі моральні і матеріяльні тягарі“.

Відтак іменем жидівської робітничої партії промовляли А й з е н б е р г і Б е р н а р д Г і н с б е р г. Перший з них м. и. заявав, що: „єдину справжну, реальну поміч принесла проти такого страшного ворога польська держава й тому належить польській державі й народови помагати й не допустити до відірвання области Східної Галичини, яка вважається нерозривною частю польської держави“.

Другий бесідник говорив: „Східна Галичина потерпіла найбільше підчас війни, і тільки польська держава і могутність потрафить зліквідувати війну і дати бажаний мир“.

По промовах бесідників з жидівського національного табору промовляв др. Рудольф М а н т е л ь іменем „Поляків мойсеєвого віроісповідання“, який маючи до вибору поміж сходом і западом, заявився за Польщею. Промовляли ще два рабіни Б а б а д і Ш а л ь т е (?) іменем Жидів-ортодоксів. Перший з них представив історію 75 жидівських погромів в Німеччині, після яких „Жидів пригорнула Польща“. Одначе мимо сього Жиди не віддячилися Польщі і в рр. 1918 і 1919 „в хвилях, коли ще слаба Польща ставила перші кроки, Жиди стояли на боці і це відпокутували большевицькою інвазією. Сталося чудо, що польська армія потрапила оборонити державу і визволити Східну Галичину. Обовязком Жидів є виявити ділом свою вдячність польській державі і народови за минуле й теперішне“.

Вкінці провідник і ініціятор віча П а п о р і ш відчитав дві резолюції, які прийнято однодушно і почато власноручно підписувати. Резолюції звучать:

„Зібрані на вічу дня 10. жовтня 1920 р. Жиди-націоналісти і Жиди-Поляки м. Тернополя, стоячи на грунті польської державности, ухвалюють заініціювати скликання конференції делєгатів усіх жидівських громад і партій Східної Галичини, що має на меті дефінітивно висказатися за прилученням Східної Галичини до Польщі. Одночасно рішає конференція підприняти акцію на широку скалю, звернену проти большевиків на Східну Галичину через енергічну пропаганду в пресі та на публичних згромадженнях.

Кромі сього Жидівський Національний Комітет звернувся до усіх жидівських громад, аби по ухваленню наведеної резолюції скликали конференцію делєгатів усіх жидівських громад Східної Галичини до Львова та висказалися дефінітивно за прилученням Східної Галичини до Польщі.

тер, через що належать до безпроволочної реорганізації, як такі, що противорічать основам кооперативного декрета 20-го марта.

3) що самі організувавші Центроспілку Правління, є представництвом старої сільської б у р ж у а з н о - к у л а ц ь к о ї к о о п е р а ц і ї і як вибрані на засадах Радянської Виборчої системи, не можуть виражати (выступать в качестве выразителей) бажань і інтересів фабричного пролєтаріяту і сільської бідноти, а тим більше в таких важних політичних питаннях, які входять в прерогативи лишень центральних органів Радянської влади і вирішення котрих Центроспілка старається незаконно присвоїти собі і

4) що, з огляну на умови політичного моменту, який переживає Україна, Центроспілка, як обєднання, головним чином правобережних кооперативних центрів, не може бути працездатною, через що і основання її в теперішній час тратить всякий практичний сенс (смысл), — постановив: 1) узнати Центроспілку організацією не відповідаючою інтересам пролєтаріяту і незаможного селянства і суперечною з кооперативним будівництвом на основах 20-го марта, що в даний момент переводиться в життя, і через те просьбу організаторів її про затвердження статута відхилити, 2) фактично організовану на основах договора між Правліннями Дніпро-Союза (в постанові помилково сказано „Центро Союза“. — С. Л.) Централа, Українбанка, Книгоспілки, Страхсоюза, Кооперцентра, організацію під назвою „Центроспілка“ вважати розпущеною.

Зміст і форма постанови старорежімного зразка, так і видно що складена бувшими царськими „чиновниками“, оперта на брехні і тенденційности. Перш за все неправдою є, що кооперативні центри, які ввійшли в склад Центроспілки носять районний характер. Я вже сказав, що круг ділання кооперативних центрів тільки в розгар найбільшої анархії звужувався до найближчих районів, але в кожний час, коли тільки налажувався звязок кожний із центрів входив в контакт зі всіми кооперативними обєднаннями від Волинщини почавши, Полтавщиною і Харківщиною скінчивши, тимбільше, що 90 прц. Союзів на Україні були дійсними членами київських центрів і брали в них живу участь, розуміється о стільки, о скільки кордони, які перерізували Україну десятки разів, давали змогу мати який небудь звязок з Київом. З того самого видно, що згадка про те, начеб то київські центри обєднували тільки правобережну кооперацію така сама брехлива як і се, що кооперація є буржуазно-кулацькою організацією.

Для чогож Кооперативний Комітет розпустив Центроспілку? А ось через те, що Центроспілка могла би перешкаджати новому кооперативному будівництву, основаному на декреті 20 го марта, а що се таке декрет 20 го марта і яке се нове кооперативне будівництво, про се скажу в наступній статті, на разі скажу тільки те, що декретом тим задумали большевики знищити українську кооперацію так, як знищили її у Великоросії.

(Далі буде).

РІЖНІ ВІСТИ.

Відворот Винниченка?

З Праги нам доносять, що Винниченко, котрий з рамени радянської України був в Ризі, прибув до Праги і поїхав відтак з дружиною до Карльсбаду. Винниченхо приготовлює більшу працю про сучасне положенно на Україні.

Пражська „Трібуна“ доносить, що Винниченко зірвав з большивиками і станув на українській національній платформі.

Справа Гор. Шлеська.

ВКБ. доносить з Парижа, що французький генерал Лє Ронд вертає на днях на Гор. Шлеськ. Його поворот має бути звязаний зі справою плєбісциту, який має відбутися в найближчім часі.

Залізничий штрайк.

Дня 12. ц. м, ранком приїхали до Варшави з Кракова польські міністри Вітос і Дашиньскі. Їх поїзд задержано в Пйоткові, до штрайкуючі залізничники не хотіли пустити його далі. Щойно на інтервенцію міністрів, які заявили, що мусять явитися на засіданню ради міністрів, штрайкуючі зіставили для них осібний поїзд.

В кождій українській хаті повинен находитися щиро народний часопис „Українська Думка".

Дня 11. ц. м. відбулися збори професійного союза залізничників, на яких вирішено ряд домагань економічного характеру а саме 50 проц. підвисшеинк платні та — приспішення службової прагматики, квестії емеритної каси, звільнення арештованих залізничників і заплати за час штрайку. На випадок неузгляднення тих домагань, штрайк має поширитися і тривати далі.

Як доносять часописи, з причини залізничого штрайку в Варшаві на краківський залізничий дворець не прийшов ані не відійшов ні один цивільний поїзд до б. Конгресівки.

Розпущення добровольців.

Пресовий виділ польського міністерства військових справ оголосив приказ міністра Соснковского, слнлою якого одержують безплатні відпустки добровольці рядовики 1885—1892 і 1905 років.

На границі Чехословаччини.

Чеські часописи доносять, що Мадяри сконцентрували дивізію війська на границі Чехословаччини на схід від Братислава. Це зарядження спонукало Чехів зміцнити там війська і по своїй стороні.

Пляни ґен. Балахозича.

Варшавські часописи доносять, що частину ґен. Балаховича вилучено з польської армії і вона ділає вже на власну руку. Генерал Балахович має створити білоруську республику зі столицею в Мінську і має стреміти до союзу цеї республики з Польщею. Балахович мав вже зайняти Мінськ.

Справа румунсько-совітського порозуміння

Півофіціяльний румунський орган „Indretarea" подає, що румунський уряд відкидає порозуміння з совітським урядом, доки він не признає доконаного факту прилучення Бесарабії до Румунії.

Магометани проти Анґлії і Франції.

Як доносить „Chicago Tribune" на Сході приготовляється великий магометанський рух проти Анґлії і Франції. На чолі руху стоять три князі і впливові особи з Арабії та Єгипту.

Присилайте передплату на місяць Жовтень.
Адреса: „Українська Думка" Львів, Ринок 10/11.

ОСТАННІ ВІСТИ.

Телєграми польської телєграфічної аґенції (ПАТ)

Звідомлення польського ґенерального штабу з дня 13. жовтня 1920.

Варшава. Відділи наші, переломлюючи опір двох совітських дивізій, зайняли 12. ц. м. Молодечно. В невтральній стрефі перед фронтом третьої армії банди переодітих литовських жовнірів граблять і тероризують дальше польське населення.

На південному відтинкові наша кавалєрія по глибокому випаді, початому 7. ц. м. вернула тепер з Коростеня здемолювавши тамошні стаційні уладження і знищивши мости. Наші відділи розбили 17. резервову бригаду і 7. совітську дивізію, беручи понад 12.000 полонених, 12 гармат і 40 машинових крісів. Два здобуті броневики і 4 танки наслідком неможливости вивезення висаджено у воздух. — Нач. ком. п. в. Ген. шт.

Виїзд польської делєґації з Риґи.

Варшава. Як доносить радіо з Риґи, виїхали нині відтам до Ґданська віцеміністер Домбскі і ґен. Куліньскі з частю мирової делєґації. Решта делєґації і журналісти виїдуть залізницею.

По зайняттю Вильна.

Париж. „Еко д' Парі" доносить про живу виміну думок між французським і англійським правительством у справі виленських подій. Вважають, що Польща не поносить відповідальности за ці події, Польща дістане лишень ноту, з радою поміркованости в справі границь.

К-гавзен. Радіо з Парижа доносить: Лев Буржоа яко предсідатель Ліги народів поручив голові місії, яку вислано з рамени Ліги народів на Литву, щоби повідомив безпроволочно про обставини, серед яких зайнято Вильно.

Справа відшкодовань.

Париж. Авас. Бельґійський президент міністрів Делякроа почав з Льойдом Джорджом конференцію в справі відшкодовань. Президент задумує погодити погляди англійського правительства з поглядами Франції і Бельґії. Крім цего він старатиметься вплинути на зміну становища Англії в справі бельґійсько голяндського спору за ріку Скальду. Делякроа мабуть поробить заходи, щоби рішенося на вибір Брукселі яко місце конференції між знатоками.

Сербський синод хоче канонізувати І. Гуса.

Прага. По донесенням „Венкова", митрополит Білгороду Дімітрієв повідомив центральний Комітет народньої чеської церкви, що сербський синод задумує канонізувати Івана Гуса.

Німеччина і кольонії.

Науен. Радіо. Управитель німецьких кольоній в Африці др Шне представив на засіданню Нім. кольоніяльного тов. в Монахії конечність обняття Німеччиною в посідання кольоній, а то зогляду на потребу вижившення німецького населення, зогляду на потребу сирівців і т. д. Німеччина має право до кольоній так як инші народи. Зробила вона багато добра для тамошнього населення, так що мешканці б. німецьких кольоній бажають повороту німецької адміністрації

Чеська нар. церква і сербські ортодокси.

Прага. По донесенням „Трібуни" народня чеська церква, яка числить 300 тисяч членів у 40 парохіях, задумує получитися з церквою сербських ортодоксів. Центральний комітет мав уже уложити условя щодо цего і в справі чеської літургії, спеціяльного семінара для образования чеського духовенства, свободи подруж для священиків і т. и.

Швайцарська С. Рада проти російської делєґації.

Відень. КБ. з Берна. Союзна Рада відмовила позволення на приїзд російської делєґації на швайцарський конгрес фахових союзів.

— Рух поїздів. Дирекція залізниць оголошує: З днем 13. ц. м. здержується аж до відклику рух поспішного поїзду ч. 8 на шляху Львів-Пшеворск-Варшава (від їзд зі Львова 20·10, приїзд до Львова 7·55) курсує тільки між Львовом і Краковом і назад. — Особовий поїзд ч. 2214 (відїзд зі Львова 21·—) і ч. 2211 на шляху Львів-Белзець-Варш-ва курсує від 13. ц. м. аж до відклику тільки між Львовом і Равою руською.

— Бандити в мундурах. Дня 7. ц. м. вечером в селі Кліцку біля Комарна три бандити в мундурах польських жовнірів з карабінами на остро і револьверами зайшли на обійстє тамошнього .вященика о. Филиповича. В стайні застали вони дві служниці, звязали їх та під загрозою смерти не позволили рушитися ні кричати. Відтак пішли до помешкання о. Ф. і заявили, що приходять з постерунку жандармерії на Порічу аби перевести ревізію, бо прийшло до них донесення, що парубок священика переховує зброю і муніцію. Підчас ревізії забрали „озброєні" годинник і инші дорогоцінности та зрабували цілу найдену готівку, около 4000 марок. Не погордили також останнім, тяжко запрацьованим грошем служниці, бо забрали і їй 700 марок. Перевівши таку докладну ревізію баидити відійшли, а про око забрали з собою „арештованого" парубка, якого відтак в дорозі помилували і випустили на волю. Це в околиці не перший випадок. Недавно обрабовано в Речигові кількох селян і священика. Досі бандитів не піймано.

— Азійська холєра у Східній Галичині. В с. Пишківцях, бучацького пов., стверджено бактеріольогічно випадки азійської холєри. До вчорашнього дня захорувало 17 осіб, померло 11. Епідемія має нагальний перебіг: деякі з недужих вмерли в кілька годин після занедужання. Епідемію заволік большевицький жовнір. Досі поборюванням пошести займаються тільки військові власти. Зі Львова, як подає „Дзєннік людови", мають виїхати на місце бактеріольог проф. д-р Гонсьоровскі і д-р Міколайскі. На вузлових стаціях східно-галицьких заряджено військово-лікарські оглядини подорожних. Комісаріят для поборювання пошестей має отворити холєричний шпиталь в Пишківцях. Вислав туди дезінфекційну колюмну з епідемічним лікарем. Фізикат звертає увагу лікарів львівських, щоби, виїзджаючи на провінцію, пильно звертали увагу на евентуальні підозрілі занедужання і подає до відома, що посередничить в справі безплатного бактеріольогічного орєчення в кождім підозрілім випадку.

З літератури і мистецтва.

Конкурс журнала „Світ Дитини". Видавництво „Світ Дитини" розписало другий з черги конкурс на оригінальні твори для дітий і молодіжі, обєму чотирьох сторін друку (якого формату?) з речинцем надсилання рукописів до дня 31. грудня 1920 р. на адресу Редакції: Львів, ул. Зіморовича ч. 3. Вибір теми довільний. Найрадше—статті з діточого життя о національній або альтруістичній закрасці, сценічні картинки та оповідання на теми з громадського життя. Премій буде дві. Одна в сумі 400, друга 200 марок п. Ненагороджені твори застерігає собі Редакція до закупна. Вислід конкурсу буде оголошений в часописах.

Оповістки.

Пятниця 15. жовтня 1920.

Сьогодня гр.-кат.: Свмч. Киріяка. — правосл.: Юстини. — римо-кат.: Тереси, Ядвіги

Завтра: гр.-кат.: Діонізія свмч. — правосл.: Діоніза Ареоп. — римо-кат.: Гавла апост.

РЕПЕРТУАР НАРОДНЬОГО ТЕАТРУ ТОВ. „УКРАЇНСЬКА БЕСІДА" У ЛЬВОВІ.

Саля Музичного Інституту ім. Лисенка (Шашкевича 5).

В суботу, дня 16. жовтня 1920 р. **„Жидівна вихрестна"**, драма в 4 діях І. Тогобочного.

В неділю, дня 17. жовтня 1920 р. **„Молода кров"**. комедія в 4 діях Вол. Винниченка.

Початок о год. 7-ій вечером. Ціни місць від 15 до 40 марок. — Білєти раніше до набуття в „Нар. Торговлі" (Ринок 36.), а в день вистави від год. 4-ої попол. при касі театру. 347 1—3

Слідуюча проба Бандуриста буде в четвер с. м. о год. 8. веч. в малій салі музичного Інституту ім. М. Лисенка. З огляду на близкість проєктованих концертів проситься всіх охочих до співу о як найчисленнійше і найточнійше ходження на проби. Пригадується, що після ухвали послідних загальних Зборів членом Бандуриста може бути кождий, кому лежить на серці розвій нашої хоральної музики. 346 1—1

Парохіяльним урядам подається до відома, що Тов. св. Апостола Петра міститься при вул. Домініканській ч. 11. у Львові. Всі письма і гроші належить слати на сю адресу. — ВИДІЛ. 348 1—1

Н. Н. поручник наддніпрянець зложив дорук п. Олекси Павлюка, директора С-ки „Полотно" на Рідну Школу 1000 Мп. і 1000 карбованців.

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіді).

Іване Муляк, Волчухи. Подай мені адресу брата Михайла, котрий служить в армії Петлюри під адресою хор. Петро Муляк, охорона голов. отам. 349 1—1

Хор. Мирон Семець в Deutsch-Gabel. Чому не даєш про себе жадної вістки. Ми всі здорові. Напиши — ВЛОДКО. 340 3-3

Хто з б. ст. У. Г. А. знає адрес чет. **Коцка Володимира**, прошу донести Адміністрації під В. Пітушевський, б. хор. У. Г. А. 344 2—2

Дрібні оголошення.

ГЛЯДАЮ лекції або иншого пополудневого заняття у Львові. За солідність ручу. Д-р Павло Лещій, Львів, Виспяньского 11. 342 2 2

РАХУНКОВИЙ СТАРШИНА У А. Андрій Домашовець жонатий тепер іспитований книговодець (бухгальтерист) також довголітний рахунковий підстаршина австр. армії, глядає заняття при якійнебудь інституції без річниці місця її осіду. Відомість слати Андрій Домашовець, Яворів, будинок гімназіяльний. 345 2-2

КАВАЛЄР літ 25, пристійний, блондин, по званю різник, бажає пізнати панну, або молоду бездітну вдову в матріменіяльній цілі, може бути з того самого стану. Посаг вимаганий для спільного д бра. Листи з фотографією слати Борислав, poste restante M. T. 341 2—3

КІЛЬКА КАМЕНИЦЬ, більших і менших у Львові продам сейчас. Ігнат, Львів Куркова 24. 2916 5—5

ОГОЛОШЕННЯ.

АДВОКАТ І ОБОРОНЕЦЬ 328 3-5

Д-р Стефан Мудрецький

Львів, вул. Гнилянська ч. 18., II. поверх.

ПІД КРИЛАМИ ЦЕРКОВ

ЗНАМЕНИТА ПОВІСТЬ З ЖИТТЯ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ.

До набуття в Адміністрації за попереднім надісланнєм **6 Мк.** і **4 Мк.** на почтову пересилку

НОВИНКИ.

— В справі львівських українських ґімназій: Просимо ВП. родичів і опікунів, посилаючих свої діти до українських ґімназій у Львові, на коротку нараду в справі наших дітий. Нарада відбудеться в четвер (14. жовтня) точно о 5 год. з полудня в салі музея Ставропігії, ул. Бляхарська ч. 11. І. поверх. Др. Володимир Бачинський, Юліян Мудрак, Іван Мороз.

— Середновічні методи. 3. VIII. в селі Дмитрові (радехівський повіт) устроєно сцену, яка нагадує часи Аракчеєвщини в Росії перед сто літами. Карано населення за неблагонадійність. Посеред села поставлено ослін і бито „неблагонадійних" по голому тілі. І так дістали: війт 100 буків, його син 50, Гриць Бойко 50. Василь Мачах 50. Федько Співак 50, молода в строю весільнім — Паранька Мачах 50, її дружка — Анна Бойко 50. З Жидів місцевих побито: Гершко Жолкевер дістав 100 буків, Йосиф Штернберг 100, Гітля Штернбергівна 50. Ersekуцію переводив п. Сапега. 4. VIII. впало село жертвою грабіжи. Забрано: гуси, кури, збіжа і т. д. Питаємо польське варшавське правительство, яке називає себе правительством селян і робітників, чи знає воно про середновічні методи, які приноровлюють у Східній Галичині підчинені йому органи?

— Арештування лікаря. На днях арештовано в Заліщиках директора тамошнього шпиталя дра Маріяна Долинського. Цей факт викликав в місті і повіті самозрозуміле огірчення, бо др Долинський відомий як добрий лікар, щирий опікун хорих, яких не опускав в найтящих хвилях і підчас усіх інвазій. Арештування доконано мабуть на основі безпідставного доносу на тлі особистих порахунків. Цією справою повинна зайнятися Лікарська Палата у Львові.

— Недоля дідуся. Перед кількома днями привезено до вязниці на Баторого старенького 72-літного дідуся Василя Чорномаза з Холоєва. Його арештовано за слова: „шляченько трафив би тих жовнярів за мою кривду", які він мав сказати, коли жовнярі підчас відвороту забрали йому з торби 14 кусників вижебраного хліба — ціле його майно.

НАЙКРАЩІ У ЛЬВОВІ КІНА

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від вівторка 12. жовтня до неділі включно XV 3—?

III І ПОСЛІДНЮ ЕПОКУ небуденного архитвору

САТАНА.

III. епока відбувається в Росії, в теперішньому часі, в часі революції.

Видавець: Олександер Евген Костик. З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Відповідальний Редактор: Степан Чарнецький.